

Psaní velkých a malých písmen

Kodifikace češtiny I
Marta Štefková

1. Úvod

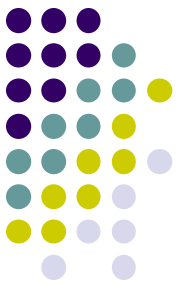

- *Žid (Čech, Němec, ...) x žid (křesťan, muslim, ...)*
- *Ostravská univerzita x brněnská univerzita*
- *ulice/náměstí/nábřeží/třída/sady Míru x Sídliště Míru*
- *Orlické hory, Severní ledový oceán, Blízký východ x Julské Alpy, Severní Amerika, Brodek u Prostějova*

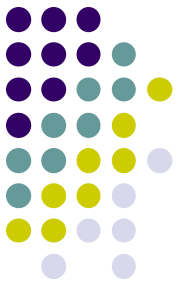

2. Antroponyma

- *Jana Nováková, Karel Čtvrtý, Anežka Česká, Richard Lví srdce, Rožmberkové z Růže, Ivan M. Jirous alias Magor*
- *Učitel národů, Panna orleánská, Mnich sázavský, Mistr třeboňský*
- *Leonardo da Vinci, Leonardo DiCaprio*

- *Čech, Moravan, Slezan, Afroameričan, Mart'an, Měsíčnían (ale: pozemšťan, mimozemšťan, nebešťan), též Západoevropan, Středočech*
- *Eskymák (Inuit) x eskymák (běloch, černocho, indián)*
- *Cikán (Rom) x cikán*
- jména postav literárních, mytologických, náboženských

- některé tituly: *Excelence, Jeho Magnificence, Jeho/Její Milost, Jeho/Její/Vaše Veličenstvo*
- posesiva odvozená od osobních jmen příponami *-ův, -in: Janův, Janin*
- *Bůh x bůh*
- *Boží x boží*
- *Bible x bible*

Přechody mezi proprii a apelativy

- Cikán x cikán
- Eskymák x eskymák
- Honza x honza ,hlupák‘
- Jidáš x jidáš ,zrádce‘
- Lazar x lazar ,nemocný člověk‘
- Ježíšek x ježíšek ,vánoční nadílka‘
- Don Juan x donchuán ,svůdce‘
- Don Quijote x donkichot ,snílek‘
- Silvestr x silvestr ,oslava na ukončení roku‘

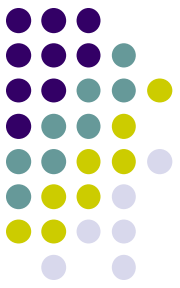
3. Zoonyma

- *Alík, Azor, Bělka, Hektor, Hnědka, ...*

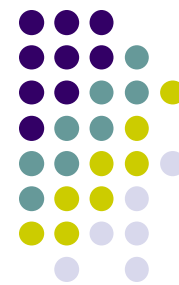
4. Toponyma

4.1 Světadíly, země, území

- *Finsko, Nizozemsko, Japonsko*
- *Západ ,západní země, např. Francie‘ x západní Francie*
- *země tisíce jezer, země tulipánů, země vycházejícího slunce*
- *mys Dobré naděje, ostrov Svatého Tomáše, ostrov Svaté Heleny, údolí Gejzírů*

4.2 Obce

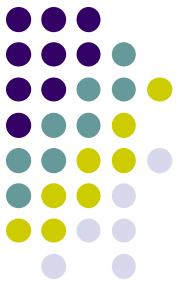
- *České Budějovice, Hora Svatého Šebestiána, Lázně Bohdaneč (ale: lázně Luhačovice)*
- *Jakubov u Moravských Budějovic, Rychnov u Nových Hradů*
- *Město Albrechtice, Město Touškov x hlavní město Praha, město Poděbrady, městys Brodek u Prostějova*

4.3 Městské části, sídliště

- *Malá Strana, Jižní Město*
- *Bílá Hora (místní část) x Bílá hora (kopec)*
- *výjimky: Tylova čtvrť*

- *Sídliště Antala Staška, Sídliště Míru, Sídliště Svobody x sídliště Novosady*

4.4 Ulice, třídy, nábřeží, náměstí, mosty, sady

- *Česká ulice x ulice Bratří Čapků*
- *Národní třída x třída Míru*
- *Mírové náměstí x náměstí Míru*

- *náměstí Míru (adresa) x Náměstí Míru (stanice metra)*

- *Do Luk, K Rybníčku*
- *Na Staré vinici, Pod Vodárenskou věží,
U Horského pramene*
- *K Novému Spořilovu, K Novému Bubenči,
U Nového Suchdola*
- *Malá Štěpánská, Velká Hradební, Horní
Česká*

4.5 Stavby a jejich části

- *chrám sv. Jakuba, rotunda sv. Martina*
- *Chrám sv. Barbory, Chrám Matky Boží*
- *břevnovský i Břevnovský klášter,
vyšebrodský i Vyšebrodský klášter*

- *Obecní dům, Bílý dům, Veletržní palác*
- *dům Smiřických, palác Kinských, dům U Dvou slunců, vila Tugendhat*

- *dům U Černé Matky Boží (konkrétní dům) x Dům U Černé Matky Boží (galerie v tomto domě)*

4.6 Divadla aj. objekty

- *Galerie Vltavín, Divadlo Ungelt, Nakladatelství Olympia x nakladatelství Albatros, divadlo Semafor*
- *Divadlo v Celetné, Divadlo na Vinohradech x Divadlo Na Fidlovačce, Divadlo Na Zábradlí*